

Prima ZOOM – příroda v září 2021

Výběrové tipy ve vysílání Prima ZOOM – příroda ještě více zblízka!

Tematické premiérové bloky: „Zvířata“ vždy v úterý 22.00-24.00; „Příroda“ vždy ve středu od 20.00 do 22.00; ve čtvrtek od 22.00 do 24.00; v pátek od 20.00 do 22.00 a „Extra“ vždy v sobotu od 20.00 do 22.00 hod.

1. 9. 20.00 – Život v pralesi

Botanik Francis Hallé už více než padesát let pečlivým okem zkoumá starověké tropické pralesy. V tomto přírodovědném filmu se k němu připojíme na cestě do pralesů Nyonie v africkém Gabonu. Připravte se na podívanou, jakou jste dosud nezažili. Díky Francisovým jedinečným vynálezům a inovativním vylepšením, jako je například velký raft připevněný k horkovzdušnému balónu, se dostaneme až do korun stromů, kde se ukrývají nejrůznější poklady biodiverzity. Francisova vytrvalost a vynalézavost překračují hranice zavedených znalostí: zřejmě největší přínos má jeho nový systém klasifikace, který by mohl způsobit převrat v celém oboru botaniky. Francisovy botanické modely a také množství dokončené práce nám poskytují klíč k porozumění obdivuhodného génia rostlin. Lépe pochopíme nejen jejich pestrost, ale i křehkost a zranitelnost. A tím pádem si uvědomíme, jak jsou pralesy důležité pro budoucnost naší planety.

2. 9. 23.00 – Návrat do divočiny

Právě teď stojíme na utajeném místě v srdci Číny – v údolí velkých pand. Přímo tady bude po mnoha měsících dlouhých příprav vypuštěna do divoké přírody skupina pand. Muž, kterému za to můžeme poděkovat, se jmenuje Eric Bairao Ruivo. Vede totiž nadaci Beauval Nature, jež působí po celém světě a zaměřuje se na navrácení vzácných a ohrožených druhů zpátky do divočiny. Připojte se k Erikovi, sledujte jeho celosvětovou misi a odhalte zákulisí práce ochránců přírody. Příští zastávka: teritorium goril v Gabonu, kde probíhá jedinečný projekt adaptace gorilích mláďat, jejichž rodiče zabili pytláci. Na druhé straně oceánu, v Argentině, se Eric přidává k týmu odhodlaně pracujícím na vypuštění kondorů andských – majestátních ptáků, kteří z této oblasti vymizeli, ale nyní se vrací do míst, kde žili po tisíciletí. Ta nejtěžší mise však na Erika teprve čeká na indonéském ostrově Jáva. Poprvé vypouští do přírody dva hulmany vychované v zoo. Jenže budou Samui a Indah vědět, co si v divočině počít?

3. 9. 20.00 – Šepot v hlubinách

Ponořte se do fascinujícího podmořského světa oceánů a dostaňte se k jádru prakticky neprozkoumané oblasti vědy: komunikaci mezi rybami. Přidáte se k týmu specializovaných vědců a navštívíte nádherné korálové útesy, polorozpadlé vraky starodávných lodí ve Středozemním moři, i potopené ponorky zahalené tajemstvím. A všude tam se setkáte s univerzálními formami podmořské komunikace. Jakým jazykem mluví ryby? Vydávají nějaké zvuky? Používají jazyk těla? Jakou roli

v tom všem hrají barvy? Na tyto i další zajímavé otázky odpovídá Šepot v hlubinách o jedné napínavé cestě kolem světa.

3. 9. 21.00 – Komu patří oceány?

Komu patří oceány? Jsou dědictvím celého lidstva. Jenže to by se mohlo brzy změnit. Pobřežní státy si už teď nárokují rozsáhlé oblasti na moři. Zatím jde asi o deset procent a vše je naprosto legální. Ale to je teprve začátek. Právě tyto země zaměstnávají geology, kteří mají potvrdit jejich nároky. Fantastický vědecký závod už dávno začal. Dokumentární film Komu patří oceány? je ve skutečnosti kriminálním thrillerem s malou skupinkou geologů v hlavní roli, díky kterým odhalíme pozadí celosvětového boje o teritoria.

4. 9. 20.00 – Letní příběhy

Poznejte krásy přírody a zažijte ty nejlepší letní příběhy v říši rostlin i zvířat. Dlouhé dny, spousta jídla, nicnedělání a la dolce vita – to si všichni představíme, když se řekne léto. Ale příroda si nemůže dovolit udělat si prázdniny nebo vyrazit na dovolenou. Právě naopak! Dlouhé hodiny slunečního svitu vyžadují plné nasazení. Zvířata i rostliny musí využít teplé dny k rozmnožování a růstu. Tento hřejivý přírodovědný film odhaluje, jak probíhá léto ve zvířecím a rostlinném světě. Nejsou to zdaleka jenom bezstarostné chvíle. S létem přichází také nebezpečná extrémní vedra a silné bouřky.

7. 9. 23.00 – Estonská říše losů

Národní přírodní park Matsalu leží na pobřeží Baltského moře a je známý jako nejdůležitější zastávka ptáků během jejich migrace přes území Evropy. Ale už jenom málokdo ví, že tady také žije výjimečně velká kolonie losů. Tato majestátní zvířata se po většinu roku ve velkých množstvích potulují po místních rozlehlých mokřadech. Toto jedinečné prostředí láká losy svými ideálními podmínkami: dostatkem potravy, dobrou viditelností široko daleko a naprostou nepřítomností lovců. Náš příběh o estonské říši losů začíná v době, kdy jsou rok stará mláďata odehnána od vlastní matky. Blíží se totiž narození dalšího malého losa. Během prvního roku života se neobejde bez pomoci a čeká ho mnoho nových zážitků – nebezpečných i veselých, dokonce i prvních střetů. Teprve potom přijde začlenění do světa dospělých losů. Sledujte život losů na tomto zvláštním místě očima právě dvou takových mláďat.

8. 9. 20.00 – Záhada Yellowstonekého parku

Kam se poděli losi? Na tajuplnou záhadu Yellowstonekého parku zkouší odpovědět stejnojmenný dokument. Zatímco dříve se v místních údolích objevovaly desetitisíce kusů, v dnešní době jich každoročně dorazí čím dál méně. Tři odborníci ve svém oboru proto vyrazili na průzkumnou výpravu, která má odhalit důvod nečekaného úbytku losů: biolog zaměřený na losy, expert na medvědy grizzly a specialista na nechvalně proslulou rybu známou jako siven obrovský, která je v Yellowstoneu invazivním druhem. Díky nejmodernějším metodám se jim podaří zjistit dosud neznámé vazby mezi medvědy grizzly, siveny a losy, a díky tomu o to víc ocení komplikovanou krásu jednoho z nejslavnějších národních parků Severní Ameriky.

9. 9. 23.00 – Darkwoods: Perla Britské Kolumbie

Před půl stoletím německý vévoda Karel z Württembergu koupil 55hektarovou parcelu v Selkirkově pohoří v kanadské provincii Britská Kolumbie. Protože pocházel z Černého lesa, pojmenoval svou novou zemi stejně a staral se o ni v souladu s přírodou. Těžko přístupný horský region je tedy až do dnešních dní domovem vzácného druhu jelenů, medvědů grizzly, vlků a ptáků. Před několika málo lety

se země vrátila do vlastnictví kanadské vlády. Ta chce zachovat jedinečnou místní faunu i flóru a udělat z tohoto místa chloubu celé země. To je práce pro Gerryho, vládce vodních toků, Coryho, výzkumníka netopýrů, a Adriana a Lea, odborníky na botaniku a jeleny. Tento přírodovědný film nás zavede do takřka neprostupných končin oblasti známé jako Darkwoods, do ekosystému hustě zarostlých údolí a vysokohorských luk. A představuje jedinečnou místní přírodu v průběhu jednotlivých ročních období. Navštivte překrásnou část Kanady, která zůstane zachována i pro další generace.

10. 9. 20.00 – Biebrza: Evropská Amazonie

Biebrza: Evropská Amazonie je překrásný, poetický dokument, který zachycuje všechna čtyři roční období v životě volně žijících zvířat v okolí řeky Biebrza. Řeka a okolní mokřady jsou chráněny hranicemi největšího přírodního parku v Polsku a patří k nejdůležitějším zvířecím útočištím v celé Evropě. Podívejte se na tajný život zvířat v údolí Biebrzy – od jara po zimu, od přiletu divokých hus až po smutnou scénu s orlem mořským, který rve na kusy mršinu losa zahubeného mrazem. Nenechte si ujít jedinečný příběh o osudech podivuhodných hrdinů, mezi nimiž jsou nejrůznější savci, ptáci, obojživelníci, ale i roztodivné druhy hmyzu a ryb – zachycený v podobě, v jaké jste ho ještě neviděli.

10. 9. 21.00 – Černé slzy moře

Podél pobřeží oceánů a moří celého světa jsou nastražené nebezpečné časované bomby, o kterých většina z nás nemá ani nejmenší tušení. Už více než 70 let tam potichu reziví 6300 vraků lodí potopených během druhé světové války. Dohromady představují hrozbu, která dalece přesahuje i ty nejhorší ropné katastrofy. Když v roce 1989 tanker Exxon Valdez ztroskotal u Aljašky, moře znečistilo 37 tisíc tun nafty. Byla to jedna z nejhorších ekologických tragédií všech dob. A to i přesto, že šlo jenom o malý zlomek množství, jaké se podle odhadů ukrývá v útrobách polorozpadlých vraků. Podle odborníků by to mohlo být až 15 miliónů tun. Film Černé slzy moře nás zavede na pobřeží Baltského moře do Polska i Norska, pod hladinu Tichého oceánu a až ke břehům Spojených států amerických. Připojíme se ke zkušeným vědcům a odhalíme, že na některých místech už je mořské dno vážně kontaminované. Zaměříme se na nejohroženější vraky a potenciální krizové situace. A na vlastní oči uvidíme, že z některých potopených lodí je nutné odčerpat ropu hned teď. Ještě není pozdě na to, abychom se Černých slz moře bezpečně zbavili. Jenže navzdory všem varováním se to dosud nestalo.

11. 9. 20.00 – Opičí (r)evoluce

Během vědeckého výzkumu, který měl za úkol zjistit dopad ničivé vlny tsunami v roce 2004 na místní biodiverzitu, přišli vědci na něco nevídaného. Odhalili, že makakové z ostrova Piak Nam Yai v Andamanském moři používají nástroje k otevírání skořápek měkkýšů. Zatímco tato technika užití primitivního „kladiva“ je známa z různých komunit lidoopů, jako jsou šimpanzi, mezi opicemi Starého světa nebyla dosud pozorována. Primatoložka Amanda Tanová se proto rozhodla blíže zaměřit na šikovní makaky. Zjistila, že jejich způsob dobývání měkkýšů je tak efektivní, že dokonce ohrožuje obsah ulit. Přírodovědný film Opičí (r)evoluce je nejen o opicích, ale i o vědě jako takové, a zachycuje zábavné vodní hrátky těchto výjimečných makaků.

14. 9. 23.00 – Zvířata se zlou pověstí (Tajemství lesa)

Představitost lidstva se po staletí vyvíjela díky tomu, že jsme v dětství četli pohádky, které už dlouho stojí u zrodu všeho, čeho se člověk obává a čemu věří. Děsí nás soví houkání a bojíme se zlé moci ropuch nebo čarodějnic. Obětí našeho strachu se stala nevinná divoká zvířata. Nastal čas postavit se strachu tváří v tvář. Tato tajuplná mini série kombinuje kresby malíře Johna Hora, který pracoval na

filmových trilogiích Pán prstenů a Hobit, se záběry z přírody. Nabízí úplně jiný pohled na pomlouvané zvířecí druhy a odhaluje nejen jejich důležitou úlohu v přírodě, ale i svůdnou krásu.

15. 9. 20.00 – Jak přežít v Amazonii (Zabijáci z džungle)

Amazonie se rozprostírá na území devíti jihoamerických států a je největším pralesem světa. Žije v něm více než dva a půl milionů druhů živočichů, kteří jsou jedinečně vybaveni k životu v prostředí husté tropické džungle. Připravte se na rozmary nestálého počasí, hladové dravce a nebezpečí číhající na každém rohu. Díky přírodovědnému seriálu Jak přežít v Amazonii zjistíme, co je zapotřebí k tomu, aby jeden dospěl, stal se lovcem a zamiloval se, když se proti němu všechno spiklo.

16. 9. 23.00 – Ian Redmond a jeskynní sloni

V květnu 2016 hluboko v konžském horském pralese byl světoznámý odborník na slony Ian Redmond nečekaně napaden rozzuřeným zvířetem. Podařilo se mu přežít a ze svých zranění už se zotavil. Ale stále nezná odpověď na otázku, proč ho vůdkyně sloního stáda, kterou pojmenoval Kali, tak náhle napadla? Ian Redmond zkoumá zvláštní a kriticky ohroženou populaci slonů na úpatí vyhaslé sopky Mount Elgon už od 80. let 20. století. Tuto jedinečnou populaci tvoří sloni ze savany, kteří se přizpůsobili životu v horských pralesích. Kvůli tomu, že okolí od té doby osídlili lidé, dnes sloni žijí v úplné izolaci. Každou noc zvířata vyhledávají skryté jeskyně, kde pomocí klů odsekávají vulkanické horniny bohaté na minerály, a tak tyto unikátní podzemní solné doly donekonečna rozšiřují. Takové chování je u slonů naprosto unikátní. Jaký je důvod jejich podivuhodné těžební činnosti? Ian Redmond netouží po ničem jiném než se znovu setkat s Kali. Během pátrání po ní se přibližuje k odpovědi na to, proč ho tak náhle napadla, a odhaluje tajemství jeskynních slonů.

17. 9. 20.00 – Tajemství Středozemního moře (V extrémních podmínkách)

Rozeklané skály, modré moře a idylické písčité pláže – taková je tvář Středozemního moře, kterou všichni dobře známe. Jenže ve skutečnosti je to jenom zdání, jež klame: Středozemí se neustále proměňuje. Kontinenty jsou v pohybu a vzájemně se přitlačují. Zvířata, která se snaží v takto extrémních podmínkách přežít, musejí najít způsob, jak uniknout hrozcímu nebezpečí. Ať už čelí suchým pouštím nebo hroživým sopkám, nemají to ani trochu jednoduché. Křivky a tvary Středozemního moře se během minulosti skutečně výrazně změnily. Tam, kde je dnes poloostrov Gibraltar, kdysi bývala Afrika spojená s Evropou. Když se pevninský most u Gibraltaru zřítíl, Středomořskou pánev znovu zaplavila voda. A co teprve Suezský kanál, jenž dnes ústí do Rudého moře? Právě tudy pronikají do Středozemí zvířata, která by se tam jinak nedostala a která dokážou způsobit velké problémy. Odhalte všechna netušená Tajemství Středozemního moře ve stejnojmenném dvoudílném přírodovědném filmu.

17. 9. 21.00 – Tajemství lodních vraků (Ztraceni v Bermudském trojúhelníku)

Na dně oceánů, moří a jezer po celém světě leží více než tři miliony lodních vraků. Většina z nich teprve čeká na to, až budou objeveny, tajemství odhalena a jejich příběh bude odvyprávěn. V novém seriálu Tajemství lodních vraků se připojíme k různým týmům zkušených objevitelů, pátračů a námořních expertů z různých koutů světa. Budeme sledovat, jak odkrývají pravdu o nejzajímavějších a nejvíce fascinujících vracích. Uvidíme lodi, o kterých si myslíme, že se ztratily během plavby Bermudským trojúhelníkem, nebo největší válečné plavidlo dějin. S pomocí špičkových technologií nalezneme klíčové stopy a shromáždíme usvědčující důkazy, díky kterým nepůjdou největší tajemství lodních vraků spát s rybami.

18. 9. 20.00 – Divoký západ Číny

Jaci nejsou žádný obyčejný dobytek. Díky jakům se lidé mohli usadit v dálavách Tibetské náhorní plošiny a jejím okolí. Bez jaků by byla celá tato oblast, která se rozprostírá na ploše 2 000 000 km², naprosto neobyvatelná. Tím pádem jsou jaci jednoznačně nejdůležitějším dobytkem ve střední Asii. Vychutnejte si příběh o cestě jednoho německého vědce a několika jeho čínských kolezích za posledními divokými jaky v Číně. Jejich cíl: zachránit tento vzácný druh. A přitom zjistit, jak nejlépe přenést moderní dobytkařský průmysl do vysokých nadmořských výšek a jak k tomu využít zvíře, které má pro Číňany zvláštní význam.

23. 9. 22.00 – Frank a bojovní psi (1. část)

Neohrožený dobrodruh a moderátor přezdívaný Divoký Frank dorazil do chovatelské stanice. Není tam sám. Nachází se ve společnosti několika psích ras, které jsou nejen ve Španělsku považovány za potenciálně nebezpečné. Vysloužily si špatnou pověst, protože se staly aktéry mnoha různých útoků psa na člověka, které obletěly zpravodajství. Svou daň si vybrala také účast na ilegálních psích zápasech. Ale na druhou stranu jde o psy, kteří se stali oběťmi týrání, a především naprosté ignorace svých majitelů. Tito psi jsou módní, a přitom obávaní. Tento seriál odpovídá na dvě zásadní otázky: odkud se berou nebezpeční psi, už se tak narodí, nebo k tomu (ne)jsou vychováni? A či je to pak vina, zvířete, nebo člověka?

23. 9. 23.00 – Přízrak jménem hrabáč

Už jste někdy slyšeli o hrabáčovi? Je to středně velké hrabavé noční zvíře s domovem v Africe. Jediný žijící zástupce čeledi hrabáčovitých. Mnohé africké kultury ho považují za mytického podvodníka. Takže něco jako zajdalen, říkáte? Ne! Hrabáč opravdu existuje, i když je tak plachý a tajnůstkářský, že se dá jen těžko někde zahlédnout. Dokonce i ti nejlepší stopaři na něho narazí jenom zřídka. To vůbec není špatné na zvíře o velikosti průměrného dospívajícího člověka: váží 60 kg, je 1,4 metry vysoký a až 2,2 metry dlouhý. Tvůrci snímku Přízrak jménem hrabáč se právě doslechli, kde by mohli tohoto podivného savce najít a zachytit na kameru. Propadli všeobecnému nadšení a okamžitě vyrazili na cestu. Ta vede do rozlehlé pouště Karoo v srdci jižní Afriky – a v srdci země hrabáčů. Setkávají se s vědci, lovci, taxidermisty, stopaři, majiteli místních hotelů, průvodci divočinou, farmáři i tradičními léčiteli. A po každém takovém setkání zjišťují čím dál víc, dokud se jim konečně nepodaří narazit na hrabáče samotného.

25. 9. 20.00 – Hulmani: Poslední svého druhu

Hulmani patří k nejvíce ohroženým živočišným druhům na světě. Jejich populace je malá a míst, kde se vyskytují, není mnoho. Největší hrozbu představují nemilosrdní, nezodpovědní pytláci. Kvůli jejich opovržením hodnému počínání od 60. let klesla populace hulmanů z původních 2500 až 2800 opic na pouhých 50 posledních jedinců svého druhu. Budoucnost hulmanů je v kritickém ohrožení. Každý hulman je vzácný a nesmírně důležitý. Ale jisté dvě nepředstavitelně cenné samičky zosobňují šanci svého druhu na nový začátek. Začala mezinárodní operace na záchranu hulmanů.

29. 9. 21.00 – Železná džungle

Největší industriální oblast v celé Evropě se nečekaně zezelenala! Oblast Ruhr byla po více než 150 let srdcem německého hospodářství, a zároveň nejrozlehlejší evropskou průmyslovou zónou. Regionu dominovaly doly, ocelárny a chemičky. Říční systémy se zhroutily a obloha zešedla. Ale během několika posledních let se všechno změnilo. Kvůli problémům v hutnictví a ocelářství se mnohé z

továren zavřely a jejich okolí zůstalo opuštěné. Prázdná místa znovu zaplnily a zabydlely různé druhy zvířat. Obsadily trosky továren, umělé kopce i jezera. Na komínech nyní hnízdí sokol stěhovavý, vodní nádrže okupuje ropucha krátkonohá a na prázdných kamenných plochách se vyhřívá saranče modrokřídlé. Železná džungle je příběhem o jedinečném návratu života do pustých míst, odhaluje nečekané chování jejich nových obyvatel a oslavuje neuvěřitelnou schopnost přírody přizpůsobit se takřka jakýmkoli podmínkám.

30. 9. 23.00 – Lovci opic

Lvi si na paviány většinou netroufnou. Tyto urostlé opice jsou vyzbrojeny nebezpečně ostrými zuby. Proto se špatně chytají a jejich lov je většinou rizikem, které za to nestojí. V africké Velké příkopové propadlině se přesto najde jedno místo, kde je paviánů víc než dost a lvi se naučili, jak se jim dostat na kobytku. Během období sucha se u břehů řeky v Národním parku Tarangire scházejí stáda zvířat. Chtějí se napít. Takové chvíle jsou pro dravce obdobím hojnosti. Ale když na okolních planinách začne pršet, stáda odchází. Místní predátoři si mohou vybírat kořist jenom mezi zvířaty, která tady žijí. Podívejte se, jak zoufalství přinutilo lvy zaměřit se na neobvyklý cíl: paviány.

www.prima-zoom.cz – unikátní on-line magazín: základní info, program, aktuality, fotografie, zajímavé články a ještě něco navíc.

